

Vaivaisenluuleikkaus

Tämä ohje on tarkoitettu tulostettavaksi. Ohje sisältää täytettäviä kohtia.

Vaivaisenluun tyypillisiä oireita ovat punoitus isovarpaan ulkosyrjässä, limapussin tulehdus, kipu, tyvinivelen vaikea liikutettavuus sekä kävelyvaikeus. Vaivaisenluu syntyy nivelkuluman eli artroosin seurauksena. Nivelkuluma voi olla perinnöllistä, mutta useimmiten se tulee toistuvan vaurion seurauksena esim. epäsopivista kengistä.

Toimenpide

Leikkauksessa poistetaan kipua aiheuttava luinen pullistuma jalkaterän sisäsyryltä (kuva 1). Lisäksi katkaistaan usein ensimmäisen jalkapöydän luun pää ja siirretään hieman ulospäin isonvarpaan virheasennon korjaamiseksi. Toimenpide tehdään selkäpuudutuksessa.

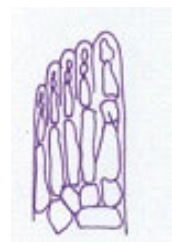
Korjattu asento (kuva 2) varmennetaan tarvittaessa joko ruuvilla tai piikillä, itsestään sulavalla Biofix-sauvalla tai kiristysompeleilla ja sidoksella.

Vasen jalkaterä ylhäältä nähtynä:

Ennen leikkausta (kuva 1)

Leikkauksen jälkeen (kuva 2)

Liikkuminen

Leikkauksen jälkeen kävely tapahtuu tasajalkavarauksella kivun sallimissa rajoissa 4 viikon ajan. Varotaan taivuttamasta isovarpaan tyviniveltä kävelyssä 3–4 viikon ajan. Kyynärsauvoja käytetään muutaman päivän tai ohjeen mukaan. Kenkien tulee olla tukevapohjaiset, matalakorkoiset ja leveäkärkiset. Varvastilan pitää olla riittävän tilava. Leikkaus rajoittaa autolla ajamista. Autolla saa ajaa vasta, kun päkiäponnistus on sallittu.

Sidonta

Jälkihoidossa isonvarpaan sidonta on tärkeä osa jatkohoitoa.

Sidoksen tarkoituksena on pitää varvas suorassa asennossa. Se estää varpaan kääntymisen entiseen virheasentoon ja vastakkaiseen suuntaan muista varpaista erilleen. Sidosta käytetään 6 viikkoa. Leikkauksessa laitettua pehmustettua sidosta pidetään ompeleiden poistoon asti. Ompeleiden poiston jälkeen jalkaa sidotaan oheisen ohjeen mukaan päivittäin 4 viikon ajan.

Haavanhoito

Suihkuun voi mennä vuorokauden kuluttua leikkauksesta. Leikatun jalan suojana käytetään tiivistä muovipussia, etteivät sidokset kastu. Ompeleet poistetaan 2 viikon kuluttua terveyskeskuksessa, työterveyshuollossa tai neuvolassa (____/____).

Jalkaa saa suihkuttaa ja saunaan mennä vasta vuorokauden kuluttua ompeleiden poistosta.

Kivunhoito

Säännöllinen kipulääkitys, kylmähoito ja jalan pitäminen kohoasennossa auttavat kivunhoidossa edistämällä toipumista.

Kipulääkkeitä on hyvä ottaa säännöllisesti 1–4 vuorokauden ajan ja sen jälkeen tarvittaessa:

Parasetamoli

Tulehduskipulääke

Vahva kipulääke

Muut lääkkeet

Jälkitarkastus on tarvittaessa lääkärillä 5–6 viikon kuluttua.

Sairausloma on 4–12 viikkoa riippuen leikkauksesta ja potilaan työstä.

Yhteydenotot

Tulehdusoireiden (yltyvä kipu, voimakas turvotus, kuumotus, punoitus, jatkuva siteen läpi tuleva kosteus) tai muun poikkeavan ilmaantuessa tulee ottaa yhteys terveystieteiden keskuksen tai hoitavan yksikköön.

Päiväkirurginen yksikkö arkisin kello 07.00–15.00, puhelin 06 213 1552

Oma terveystieteiden keskus tai työterveyshuolto

Sairaanhoidon puhelinneuvonta maanantaista torstaihin kello 15.00–08.00, perjantaisin kello 14.00–08.00 sekä vuorokauden ympäri viikonloppuisin ja arkipyhisin, puhelin 116 117

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.